

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**Έκθεση σχετικά με τους ετήσιους
λογαριασμούς
του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης
για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA)
για το οικονομικό έτος 2019**

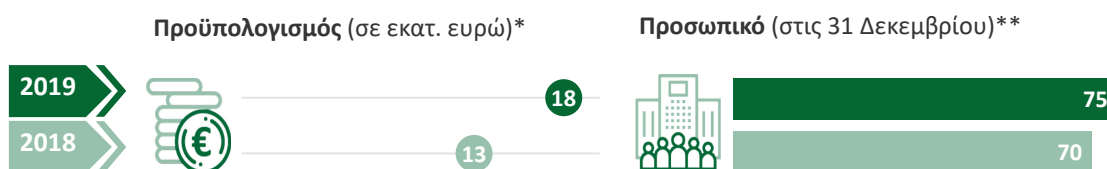
συνοδευόμενη από τις απαντήσεις του Οργανισμού

Εισαγωγή

01 Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια («ο Οργανισμός» ή «ο ENISA»), με έδρα στην Αθήνα και το Ηράκλειο¹, ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 460/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², ο οποίος, κατόπιν διαφόρων τροποποιήσεων, αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2019/881³. Κύρια αποστολή του Οργανισμού είναι η επίτευξη υψηλού κοινού επιπέδου κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, μεταξύ άλλων με την ενεργό στήριξη των κρατών μελών, των θεσμικών και λοιπών οργάνων, των υπηρεσιών και των οργανισμών της Ένωσης για τη βελτίωση της κυβερνοασφάλειας. Ο Οργανισμός ενεργεί ως σημείο αναφοράς για την παροχή συμβουλών και εμπειρογνωσίας σχετικά με την κυβερνοασφάλεια για τα θεσμικά και λοιπά όργανα, τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη στην Ένωση.

02 Στο **γράφημα 1** παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τον Οργανισμό⁴.

Γράφημα 1: Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τον Οργανισμό

* Τα στοιχεία για τον προϋπολογισμό βασίζονται στις συνολικές πιστώσεις πληρωμών που ήταν διαθέσιμες κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

** Στο προσωπικό περιλαμβάνονται οι μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι της ΕΕ, καθώς και οι αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες, αλλά όχι οι προσωρινά απασχολούμενοι και οι σύμβουλοι.

Πηγή: Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2018 και προσωρινοί ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019. Τα στοιχεία περί προσωπικού παρασχέθηκαν από τον Οργανισμό.

¹ Οι υπάλληλοι του Οργανισμού που ασχολούνται με επιχειρησιακά καθήκοντα μεταφέρθηκαν στην Αθήνα τον Μάρτιο του 2013.

² ΕΕ L 77 της 13.3.2004, σ. 1.

³ ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 15.

⁴ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες και τις δραστηριότητες του Οργανισμού διατίθενται στον ιστότοπό του: www.enisa.europa.eu.

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης αξιοπιστίας

03 Η προσέγγιση ελέγχου που εφαρμόζει το Συνέδριο περιλαμβάνει αναλυτικές ελεγκτικές διαδικασίες, άμεσες ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων και αξιολόγηση των βασικών δικλίδων ελέγχου που περιλαμβάνουν τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου του Οργανισμού. Τα ανωτέρω συμπληρώνονται από αποδεικτικά στοιχεία προερχόμενα, αφενός, από τις εργασίες άλλων ελεγκτών και, αφετέρου, από την ανάλυση των πληροφοριακών στοιχείων που παρέχει η διοίκηση του Οργανισμού.

Δήλωση αξιοπιστίας του Συνεδρίου προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

04 Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς του Οργανισμού οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁵ και τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού⁶ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί,

όπως επιτάσσει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

⁵ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁶ Οι καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

05 Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί του Οργανισμού για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή του την 31η Δεκεμβρίου 2019, τα αποτελέσματα των πράξεών του, τις ταμειακές ροές του και τις μεταβολές του καθαρού ενεργητικού του για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό του και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

06 Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

07 Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

Στοιχεία για τη θεμελίωση των γνωμών

08 Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου (ΔΠΕ) και τους κώδικες δεοντολογίας της IFAC, καθώς και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου του INTOSAI (ISSAI). Οι αρμοδιότητές

μας, όπως απορρέουν από τα εν λόγω πρότυπα, περιγράφονται αναλυτικότερα στην ενότητα της έκθεσής μας υπό τον τίτλο «Αρμοδιότητες του ελεγκτή». Ενεργούμε ανεξάρτητα, σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για επαγγελματίες λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας για Λογιστές (κώδικας IESBA), καθώς και σύμφωνα με τις σχετικές με τον έλεγχό μας απαιτήσεις δεοντολογίας, έχοντας επίσης εκπληρώσει τις λοιπές δεοντολογικές υποχρεώσεις μας σε συνάρτηση με τις εν λόγω απαιτήσεις και τον κώδικα IESBA. Θεωρούμε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που συγκεντρώσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

09 Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 της ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό του Οργανισμού, η διοίκηση του Οργανισμού φέρει την ευθύνη για την κατάρτιση και την παρουσίαση των λογαριασμών του βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι υπεύθυνη να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τις επίσημες απαιτήσεις που τις διέπουν. Η διοίκηση του Οργανισμού φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί.

10 Κατά την κατάρτιση των λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας του Οργανισμού να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση, κατά περίπτωση, ζητημάτων που αφορούν αυτή τη συνέχιση της δραστηριότητας και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, εκτός εάν η διοίκηση σκοπεύει να προβεί στην εκκαθάριση της ελεγχόμενης μονάδας ή σε παύση δραστηριοτήτων ή εάν δεν έχει άλλη ρεαλιστική επιλογή παρά να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο.

11 Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι επιφορτισμένοι με την επίβλεψη της διαδικασίας υποβολής των χρηματοοικονομικών εκθέσεων του Οργανισμού.

Αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

12 Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς του Οργανισμού όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή στις άλλες αρμόδιες για την απαλλαγή αρχές δηλώσεις τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών του Οργανισμού όσο και ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι, οσάκις υπάρχει ουσιώδης ανακρίβεια ή μη συμμόρφωση, αυτή θα εντοπίζεται πάντοτε με τον έλεγχο. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε έκαστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που βασίζονται σε αυτούς τους λογαριασμούς.

13 Όσον αφορά τα έσοδα, επαληθεύουμε τις επιχορηγήσεις που λαμβάνονται από την Επιτροπή ή από τις συνεργαζόμενες χώρες και αξιολογούμε τις διαδικασίες που ακολουθεί ο Οργανισμός για την είσπραξη τελών και άλλων εσόδων, εφόσον υπάρχουν.

14 Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών αφού πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και εγκριθούν οι δαπάνες. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται για την αγορά στοιχείων ενεργητικού), εκτός των προπληρωμών, κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους. Οι προπληρωμές εξετάζονται όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων αιτιολογήσει την ορθή χρήση τους και ο Οργανισμός αποδεχθεί την αιτιολόγηση εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, είτε το ίδιο οικονομικό έτος είτε αργότερα.

15 Σύμφωνα με τα ISA και τα ISSAI, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε την επαγγελματική επιφυλακτικότητά μας καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τον κίνδυνο ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς, καθώς και τον κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί με τις υποχρεώσεις που ορίζει το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφειλόμενης σε απάτη ή σε σφάλμα, σχεδιάζουμε και εκτελούμε ελεγκτικές

διαδικασίες για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών και συλλέγουμε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση των γνώμών μας. Ο κίνδυνος να μην εντοπιστεί ουσιώδης ανακρίβεια ή μη συμμόρφωση οφειλόμενη σε απάτη είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο κίνδυνο μη εντοπισμού ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης λόγω σφάλματος, καθότι η απάτη μπορεί να συνίσταται σε αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.

- Διαμορφώνουμε σφαιρική εικόνα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που αποτελεί αντικείμενο του συγκεκριμένου ελέγχου μας, προκειμένου να σχεδιάσουμε τις αρμόζουσες στις περιστάσεις ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που ακολουθούνται και τον εύλογο χαρακτήρα των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οποίες προβαίνει η διοίκηση.
- Εξάγουμε συμπέρασμα σχετικά με την ενδεδειγμένη ή μη χρήση από τη διοίκηση της λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, και αξιοποιώντας τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που έχουμε συλλέξει, σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα σε σχέση με γεγονότα ή περιστάσεις που ενδεχομένως θέτουν σοβαρά εν αμφιβόλω την ικανότητα του Οργανισμού να συνεχίσει τις δραστηριότητές του. Εάν το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι η ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, οφείλουμε στην έκθεση ελέγχου μας να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στους λογαριασμούς ή, εάν οι γνωστοποιήσεις αυτές δεν είναι επαρκείς, να διατυπώσουμε διαφοροποιημένη γνώμη. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που έχουμε συγκεντρώσει μέχρι την ημερομηνία έγκρισης της έκθεσης των ελεγκτών μας. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο μελλοντικά γεγονότα ή περιστάσεις να οδηγήσουν σε αδυναμία της ελεγχόμενης μονάδας να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσον οι λογαριασμοί αντικατοπτρίζουν τις πράξεις και τα συμβάντα στα οποία αυτοί βασίζονται κατά τρόπο που να επιτρέπει την εύλογη παρουσίασή τους.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου σχετικά με τις οικονομικές πληροφορίες του Οργανισμού, προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με τους λογαριασμούς και τις πράξεις στις οποίες αυτοί βασίζονται. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την

επίβλεψη και τη διενέργεια του ελέγχου και φέρουμε την αποκλειστική ευθύνη για την ελεγκτική γνώμη που διατυπώνουμε.

- ο Λάβαμε υπόψη τις ελεγκτικές εργασίες του ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή επί των λογαριασμών του Οργανισμού, όπως ορίζει το άρθρο 70, παράγραφος 6, του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, κατά περίπτωση.

Ενημερώνουμε τη διοίκηση, μεταξύ άλλων, σχετικά με την προβλεπόμενη εμβέλεια και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών, καθώς και σχετικά με σημαντικές διαπιστώσεις του ελέγχου, περιλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που εντοπίζουμε στο πλαίσιο αυτών των εργασιών μας. Μεταξύ των ζητημάτων σχετικά με τα οποία επικοινωνήσαμε με τον Οργανισμό, προσδιορίζουμε εκείνα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο του ελέγχου των λογαριασμών της υπό εξέταση περιόδου, τα οποία και αναδεικνύονται για τον λόγο αυτό ως τα κύρια ζητήματα του ελέγχου. Τα ζητήματα αυτά περιγράφονται στην έκθεση ελέγχου μας, εκτός εάν η δημόσια γνωστοποίησή τους αντιβαίνει σε νόμο ή κανονισμό ή εάν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, κρίνουμε ότι ένα ζήτημα δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί στην έκθεσή μας, καθώς πιθανολογείται εύλογα ότι οι αρνητικές συνέπειες μιας τέτοιας γνωστοποίησης θα υπερκερούσαν τα οφέλη της για το δημόσιο συμφέρον.

16 Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη του Συνεδρίου.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων

17 Εντοπίσαμε σειρά αδυναμιών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων του Οργανισμού που υποβάλαμε σε έλεγχο. Στις τρεις από τις τέσσερις περιπτώσεις που ελέγξαμε, διαπιστώσαμε αλληλοεπικάλυψη των κριτηρίων επιλογής και των κριτηρίων ανάθεσης. Η απουσία σαφούς διάκρισης μεταξύ των δύο συνιστά διαδικαστική αδυναμία που εκθέτει τον Οργανισμό σε κίνδυνο ακύρωσης της διαδικασίας του διαγωνισμού σε περίπτωση που ασκηθεί προσφυγή. Επιπλέον, σε τρεις από τις τέσσερις περιπτώσεις, ο ENISA δεν τήρησε την προθεσμία που ορίζεται στον δημοσιονομικό κανονισμό για τη δημοσίευση της γνωστοποίησης ανάθεσης στην Επίσημη Εφημερίδα. Αυτή η εσωτερική αδυναμία υπονομεύει τη διαφάνεια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων⁷.

⁷ Άρθρα 38 και 163 του δημοσιονομικού κανονισμού και σημεία 2.3, 2.4, 3.2 και 3.3 του παραρτήματος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.

18 Σε δύο από τις τέσσερις συμβάσεις-πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών που ελέγξαμε, το κριτήριο της τιμής βασιζόταν αποκλειστικά στις ημερήσιες αποζημιώσεις που χρεώνονταν για κάθε κατηγορία εμπλεκόμενων εμπειρογνομόνων. Στη συγγραφή υποχρεώσεων δεν περιλαμβάνονταν άλλα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια τα οποία να λαμβάνουν υπόψη διαφορετικά σενάρια (π.χ. την ειδική προσέγγιση που πρέπει να εφαρμοστεί και τον αριθμό των ανθρωποημερών ανά κατηγορία εμπειρογνομόνων). Το γεγονός ότι στη συγγραφή υποχρεώσεων δεν παρέχονται ακριβείς πληροφορίες (σχετικά με τη μέθοδο σύγκρισης των οικονομικών προσφορών βάσει σεναρίων) συνεπάγεται τον κίνδυνο η σύμβαση / οι συμβάσεις να μην διασφαλίσει(-ουν) την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη εκτέλεση των σχετικών έργων.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση

19 Σε τρεις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που υποβάλαμε σε έλεγχο, διαπιστώσαμε ότι ο Οργανισμός είχε συμπεριλάβει στη συγγραφή υποχρεώσεων κριτήριο επιλογής σχετικό με τον ελάχιστο μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών των προσφερόντων. Ο καθορισμός κριτηρίων αυτού του είδους επιτρέπεται από τον δημοσιονομικό κανονισμό⁸. Στόχος είναι να διασφαλίζεται ότι οι προσφέροντες είναι σε θέση να εκτελέσουν ορθά τη σύμβαση και να αποφεύγεται η υπέρμετρη οικονομική εξάρτηση των αντισυμβαλλομένων από τον Οργανισμό. Ωστόσο, το ελάχιστο ποσό που όρισε ο Οργανισμός ήταν πολύ χαμηλό. Το κατώτατο όριο ορίστηκε σε πάγιο ποσό 50 000 ευρώ για καθεμία από τις τρεις συμβάσεις, ανεξαρτήτως της αξίας και του αντικειμένου καθεμιάς. Ο Οργανισμός δεν διενήργησε αξιολόγηση για να προσδιορίσει κατά πόσον το ποσό αυτό μετριάξει τον κίνδυνο που συνδέεται με την εκτέλεση της σύμβασης και τον κίνδυνο που απορρέει από την οικονομική εξάρτηση του αναδόχου από αυτόν.

20 Ο Οργανισμός απασχολεί εργαζομένους μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης (προσωρινά απασχολούμενους) για την εκτέλεση ορισμένων από τα καθήκοντά του. Για τον σκοπό αυτό, έχει συνάψει σύμβαση-πλαίσιο με εταιρία προσωρινής απασχόλησης. Τον Δεκέμβριο του 2019, επιπλέον των 75 υπαλλήλων του, στον Οργανισμό εργάζονταν 30 προσωρινά απασχολούμενοι, έναντι 15 τον Δεκέμβριο του 2018. Ο αριθμός των εν λόγω εργαζομένων για το 2019 (που αντιστοιχεί στο 29 %

⁸ Παράρτημα 1, παράγραφος 19.1, του δημοσιονομικού κανονισμού: «... ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του εκτιμώμενου ετήσιου ύψους της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που έχουν σχέση με τη φύση της αγοράς, την οποία η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της προμήθειας.»

του συνολικού εργατικού δυναμικού) αυξήθηκε σημαντικά σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Αυτό σημαίνει ότι αυξήθηκε η εξάρτηση του Οργανισμού από προσωρινά απασχολούμενους, οι οποίοι απασχολούνται σε πολλούς διαφορετικούς τομείς των δραστηριοτήτων του, όπως στις νομικές υποθέσεις και τις προσλήψεις, τη διαχείριση των εγκαταστάσεων, τα οικονομικά και τις δημόσιες συμβάσεις, την ασφάλεια και την τυποποίηση, την επιχειρησιακή ασφάλεια και τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. Το 2019, ο Οργανισμός κατέβαλε περίπου 923 000 ευρώ για τις υπηρεσίες αυτές (ποσό που αντιστοιχεί στο 5,6 % του προϋπολογισμού του).

21 Επιπλέον, η χρήση προσωρινά απασχολούμενων διέπεται από ειδικές νομικές διατάξεις. Οι εταιρείες προσωρινής απασχόλησης και οι έμμεσοι εργοδότες υπέχουν διάφορες υποχρεώσεις. Σύμφωνα με την οδηγία 2008/104/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και με ορισμένες διατάξεις του ελληνικού νόμου υπ' αριθ. 4052/2012, οι προσωρινά απασχολούμενοι πρέπει να εργάζονται υπό τους ίδιους εργασιακούς όρους με τους εργαζόμενους που απασχολούνται απευθείας από τον έμμεσο εργοδότη. Η σύμβαση που συνήφθη μεταξύ του Οργανισμού και της εταιρείας προσωρινής απασχόλησης δεν προσδιορίζει τους βασικούς όρους απασχόλησης, προκειμένου να δικαιολογείται η κατηγορία στην οποία προσλαμβάνεται ο προσωρινά απασχολούμενος. Ακόμη, οι προσωρινά απασχολούμενοι δεν δικαιούνται τις ίδιες κοινωνικές παροχές με τους υπαλλήλους του Οργανισμού. Ωστόσο, δεδομένου ότι εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) υπόθεση η οποία σχετίζεται με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/104/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹, και ειδικότερα με την εργασία μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης στους οργανισμούς της ΕΕ, το Συνέδριο δεν διατυπώνει παρατηρήσεις επί της κανονικότητας της προσέγγισης που υιοθετεί ο Οργανισμός για το εν λόγω ζήτημα, έως ότου το ΔΕΕ αποφανθεί οριστικά επ' αυτής.

Παρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

22 Στο **παράρτημα** παρουσιάζεται επισκόπηση των μέτρων που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατύπωσε το Συνέδριο σε προηγούμενα έτη.

⁹ ΕΕ L 327 της 5.12.2008, σ. 9.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Alex Brenninkmeijer, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, στις 22 Σεπτεμβρίου 2020.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of stylized initials 'K-H' followed by a cursive 'Lehne'.

Klaus-Heiner Lehne

Πρόεδρος

Παράρτημα - Παρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

Έτος	Παρατηρήσεις του Συνεδρίου	Μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων του Συνεδρίου (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
2015	Ο Οργανισμός σχεδιάζει τη μετεγκατάσταση ορισμένων διοικητικών υπαλλήλων στην Αθήνα, παρόλο που ο ιδρυτικός κανονισμός του προβλέπει ότι τόπος διορισμού του προσωπικού που είναι επιφορτισμένο με τη διοίκηση του Οργανισμού είναι το Ηράκλειο.	Ολοκληρώθηκε
2016	Ο Οργανισμός μετέθεσε άλλους οκτώ υπαλλήλους στην Αθήνα, μειώνοντας σε 14 τον αριθμό αυτών που παραμένουν στο Ηράκλειο (σύμφωνα με τον Οργανισμό, στο τέλος του 2019 ο αριθμός αυτός μειώθηκε περαιτέρω σε επτά υπαλλήλους.) Είναι πιθανή η περαιτέρω μείωση των δαπανών, εάν το σύνολο των υπαλλήλων συγκεντρωθεί σε έναν τόπο.	Ολοκληρώθηκε
2017	Ο Οργανισμός δημοσιεύει τις προκηρύξεις κενών θέσεων στον ιστότοπό του και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά όχι στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Επιλογής Προσωπικού (EPSO).	Ολοκληρώθηκε

Έτος	Παρατηρήσεις του Συνεδρίου	Μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων του Συνεδρίου (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
2017	Ο Οργανισμός δεν εκπόνησε διεξοδική ανάλυση του αντικτύπου της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.	Ολοκληρώθηκε
2018	Ο Οργανισμός δεν διέθετε πολιτική για τις ευαίσθητες θέσεις, βάσει της οποίας θα εντοπίζονταν τα ευαίσθητα καθήκοντα, θα εξασφαλιζόταν η διαρκής ενημέρωση του σχετικού καταλόγου και θα ορίζονταν τα κατάλληλα μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με κατεστημένα συμφέροντα. Αυτό δεν συνάδει με τα πρότυπα εσωτερικών δικλίδων ελέγχου του Οργανισμού. Ο Οργανισμός πρέπει να εγκρίνει και να εφαρμόσει πολιτική για τις ευαίσθητες θέσεις.	Εκκρεμεί

Απάντηση του Οργανισμού

18. Ο ENISA εκφράζει την ικανοποίησή του για το πόρισμα αυτό, το οποίο συμβάλλει στη βελτιστοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών του Οργανισμού και, ως εκ τούτου, στη διασφάλιση υψηλότερου επιπέδου συμμόρφωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, το κριτήριο της τιμής έχει έκτοτε επαναξιολογηθεί και οι συναφείς μελλοντικοί διαγωνισμοί θα λάβουν πλήρως υπόψη την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

19. Ο ENISA εκφράζει την ικανοποίησή του για το πόρισμα αυτό, έκτοτε δε έχει εφαρμόσει κατάλληλα μέτρα θεσπίζοντας απαίτηση κατώτατου μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών ίσου με το 100% της εκτιμώμενης ετήσιας αξίας της σύμβασης για το σύνολο των μελλοντικών διαγωνισμών του Οργανισμού.

20. Στο πλαίσιο της πλήρους εκτέλεσης του ετήσιου προγράμματος εργασίας του, ο ENISA βασίζεται στις υπηρεσίες προσωρινών υπαλλήλων που εκτελούν ορισμένα από τα καθήκοντά του, οι οποίες όμως αφορούν αποκλειστικά και μόνον μη πληρωθείσες κενές θέσεις και περιπτώσεις σοβαρού φόρτου εργασίας.

Ο ENISA έχει επανακαθορίσει τη στρατηγική του για τις προσλήψεις σε μια προσπάθεια μετριασμού των κινδύνων που συνδέονται με τις κενές θέσεις. Ο Οργανισμός έχει πράγματι δρομολογήσει δύο συνδυασμένες προκηρύξεις κενών θέσεων που αφορούν την πρόσληψη έκτακτων και συμβασιούχων υπαλλήλων αντίστοιχα, οι οποίες εικάζεται ότι θα οδηγήσουν σε μεγάλο αριθμό νέων προσλήψεων, οι οποίες θα καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τα επίπεδα στελέχωσης που απαιτούνται βάσει της πράξης για την κυβερνοασφάλεια. Ο Οργανισμός σημείωσε επίσης σημαντική πρόοδο στην προσπάθεια προσέλκυσης ενός διαφοροποιημένου συνόλου εθνικών εμπειρογνομόνων, μειώνοντας περαιτέρω τις ελλείψεις του σε αυτόν τον τομέα. Ως εκ τούτου, αναμένεται σημαντική μείωση της εξάρτησης του Οργανισμού από τις υπηρεσίες προσωρινών υπαλλήλων. Ωστόσο, είναι πιθανό ότι προσωρινοί υπάλληλοι θα εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους, ιδίως σε τομείς όπου επί του παρόντος υφίσταται μεγάλη ζήτηση.

21. Όσον αφορά τους όρους απασχόλησης και τα επιδόματα, ο Οργανισμός έχει επικαιροποιήσει τους βασικούς όρους απασχόλησης προκειμένου να δικαιολογείται η κατηγορία στην οποία υπάγονται οι προσωρινοί υπάλληλοι που προλαμβάνονται, προσθέτοντας, μεταξύ άλλων, περιγραφή της εκάστοτε θέσης εργασίας στη σύμβαση. Ο ENISA αναθεώρησε επίσης τα μη προβλεπόμενα από νομικές πράξεις χαμηλού ύψους επιδόματα και τις κατηγορίες δικαιούχων υπαλλήλων για να διασφαλίσει ότι οι

προσωρινοί υπάλληλοι απολαύουν των ίδιων συνθηκών εργασίας με τους αμέσως απασχολούμενους υπαλλήλους.

Ανταποκρινόμενος στις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εφαρμόζοντας την ανωτέρω προσέγγιση, ο Οργανισμός αναμένεται να παραμείνει ένας αρκετά ελκυστικός εργοδότης, να μετριάσει τις τυχόν νομικής φύσεως ανησυχίες των προσωρινών υπαλλήλων του και να αιτιολογήσει δεόντως την απόφασή του να διακόψει την διάθεση των σχετικών πιστώσεων.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020.

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) εφαρμόζεται δυνάμει της [απόφασης αριθ. 6-2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων από τον περαιτέρω χρήστη. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, υποχρεούστε να μεριμνήσετε για την απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων. Όταν λαμβάνεται έγκριση, η έγκριση αυτή ακυρώνει την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση και δεν σας παρέχεται σχετική άδεια.

Η «οικογένεια» των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα europa.eu, παρέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν τους ελέγχει, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.